

**Es-seyf ve'l-kalem:
Şiir ve Kültürel İktidar
28-29 Mayıs 2021**

Kıymetli hocam, değerli meslektaşım,

Dîvân Toplantıları'nın ilki, Ekim 2020'de gerçekleştirdiğimiz **Mazmûndan Poetikaya** konulu çalıştay idi. **Es-seyf ve'l-kalem: Şiir ve Kültürel İktidar** konulu ikinci çalıştay **28-29 Mayıs 2021** tarihlerinde, pandemi koşullarının iyileşmesi halinde İstanbul'da, muhtevaya uygun bir mekanda yapılacaktır.

Bu çalıştayda, oturumların hedefleri ve kapsamı elden geldiğince ayrıntılandırıldı. Önceki çalıştayda “yayın tarama yöntemi” ile özel çağrı yapılmıştı. Çalıştayda, taslak oturumlar ve bu oturumların hedefleri ve anahtar kavramları üzerinden sizlere “açık çağrı” yapıyoruz.

Düzenleme kurulu olarak sizi bu çalıştaya davet ediyoruz.

Çalıştaya katılmak için aşağıda yer alan anahtar ifadelerden ve öz başlıklardan yola çıkabilir veya yine bu kapsamlarda kalmak şartıyla kendi bildiri başlıklarınızı önerebilirsiniz. Duyuru ekinde ve web sayfamızda yer alan katılım formunu kısa özetle **1 Mart 2021 tarihine kadar** divantoplantilari@gmail.com adresine gönderebilirsiniz.

Öncelikle sizlerden gelen bildiri başlıkları ve öneriler değerlendirilecek, daha sonra çalıştayın bilimsel hedeflerini yerine getirmek üzere kişiye özel davet yapılabilecektir.

Çalıştayda görüşmek dileği ile.

Prof. Dr. M. Esat HARMANCI

Düzenleme Kurulu Adına

DİVAN TOPLANTILARI II

ES-SEYF VE'L-KALEM: ŞİİR VE KÜLTÜREL İKTİDAR

➤ **SIYASETİN SANATLA DİZAYNI**

- ✓ Sanatçının *siyâset-nâme* türü üzerinden devlet adamına yol yordam öğreten bilgeliği.
- ✓ Edebi metinlerdeki erdem, fazilet öğretisi üzerinden devlet adamlığı bilgisi.
- ✓ Aklın ve bilginin avantajlı konumunda duran sanatçının bir felsefe ustası gibi davranması.
- ✓ Edebi metinlerde siyasi eleştiri üzerinden siyasetin ve bürokrasinin dizaynı.
- ✓ Şairin sultana söz ile üstünlük etmesi.
- ✓ Medrese ve bürokraside sanatın eğitici işlevi.
- ✓ Bir iktidar alanı olarak kalem, sanat, şiir, söz.
- ✓ Sözün ve kalemin gücü ile sultana boyun eğmeyen aydın.
- ✓ Medreseli akılcılık karşısında aşkın yüksek perdeden, şiirin yüce bir konumdan seslenişi.
- ✓ Heterodoks söz ehlinin egemen/kudretli dili.
- ✓ Sarayda sanat hiyerarşisi, devletle irtibat aracı olarak sanat/şiir.
- ✓ Dil, estetik de siyaset bilgisi ediniminde şiir/söz

➤ **SARAYLI BİR İKTİDAR ALANI: ŞİİR**

- ✓ Estetiğin sarayla ilgisi; mimari, musiki, minyatür, spor ve sanatın saray odaklı kurgusu.
- ✓ Sultanların, bürokrasinin ve saraylıların sanata ve özelinde şiire olan ilgisi.
- ✓ Hanım sultanların şairliği.
- ✓ Şiirin ve edebiyatın saray estetiği üzerine inşası.
- ✓ Saraylı mimari ve şiir ilişkisi
- ✓ Yazarlık/ şairlik üzerinden sultanlık (unvanlar, mahlaslar, hitaplar, alegori, tipler, eser adları ve imaj vs)
- ✓ Klasik Türk edebiyatı terminolojisine yansıyan devletli söz varlığı.

➤ MÜHÜR KİMDE İSE.....

- ✓ Devlet sanatçılığı, devlet teşviki ile telif/tercüme üretimi
- ✓ Siyasetin sanatı yönlendirmesi.
- ✓ Taşrayı ve saray çevresini sanat üzerinden takip ve taltif.
- ✓ Devletin sanatçılardan ricası talebi ve teklifi.
- ✓ Şairin şair üzerindeki hamiliği.
- ✓ Devlet adamlarının kendi nüfuz çevrelerindeki himaye kültürü
- ✓ Edebi mahfillerin bürokrasi ile sıkı ilişkisi
- ✓ Sözün devlet eliyle takdiri.
- ✓ Devletlinin siyasetini belgelemek ve yerini tayin etmek üzere eser sipariş etmesi.
- ✓ Siyasetin yazı ile kalıcı olacağına dair beslediği inanç....
- ✓ Saraya mesafeli entelejansiya/ sanatçı/müellif/ marjinal meşrepli söz ehli, sözün sultanları.

➤ PADİŞAHIM ÇOK YAŞA!

- ✓ Sanatın bir geçim aracı olarak görülmesi.
- ✓ Sanat/ şiir üzerinden terfi.
- ✓ Şiirin açtığı kapılar, devletliye yaranarak geçim ve ikbal peşinde koşanlar.
- ✓ İkbal uğruna ayak oyunları ve bu uğurda sanatın bir rekabet aracı olarak kullanılması.
- ✓ Saraya pervaneler.
- ✓ Sanatçıya verilen maddi ve manevi mükafatlar.
- ✓ Sarayın sürgünleri; sözün cezalandırılması ve sarayın keyfini kaçırın dil.
- ✓ Yörüngeden çıkan pervaneler.
- ✓ Devletten azade sanat ekseninde şikayetnameciler divanı...

➤ SARAY BİR ÂLEM!

- ✓ Sarayda musahiplik, devletli ve sanatçı latifeleşmeleri.
- ✓ Bir saray mizahı olarak şiir.
- ✓ Eğlencelik türlerin devletli kaygısı.
- ✓ Sözle yumuşamayan devletli tavır.
- ✓ Sözün saraylı meslekleri, asker şairlerdeki kalenderi üslup.
- ✓ Şehzadeler eğlencesi olarak sanat/ şiir.
- ✓ Mütâyebe, hezl ve mizahla devletli eğlencesi.
- ✓ Letaifnamelerin devletli muhatapları...
- ✓ Meddah, dahhak, kassas, nakkal, mesnevihan, gazelhan vb sanat icracıları